

1

Τι είναι η ανταλλαγή αρχείων;

Ανταλλαγή αρχείων (στα αγγλικά «file sharing») είναι η διαδικασία κατά την οποία άτομα που χρησιμοποιούν υπολογιστές συνδεδεμένους στο Διαδίκτυο στέλνουν μεταξύ τους αρχεία. Ο όρος καλύπτει το λεγόμενο «ανέβασμα» ενός αρχείου (uploading) και αντίστοιχα το «κατέβασμα» ενός αρχείου (downloading) από το Διαδίκτυο στον υπολογιστή. Σε γενικές γραμμές ο όρος υποδεικνύει ανταλλαγή οποιασδήποτε μορφής αρχείων όπως κείμενα, προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, φωτογραφίες, μουσική και ταινίες. Δεν γίνεται διαχωρισμός μεταξύ της ανταλλαγής αρχείων που έχουν δημιουργηθεί από τον χρήστη που τα διακινεί, και της ανταλλαγής αρχείων που ανήκουν σε τρίτους.

2

Τι είναι copyright;

Η πνευματική ιδιοκτησία (Copyright) παρέχει αποκλειστικό δικαίωμα στους δημιουργούς ενός έργου να διανέμουν, να αναπαράγουν και να διαθέτουν το έργο αυτό στο ευρύ κοινό. Επιτρέπει έτσι στους δημιουργούς να βιοποριστούν από τη δημιουργικότητά τους και να ελέγχουν τη χρήση του έργου τους.

Υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις στο αποκλειστικό δικαίωμα του δημιουργού που επιτρέπουν τη χρήση περιορισμένων αντιγράφων ενός έργου για κάποιες συγκεκριμένες χρήσεις, οι οποίες περιγράφονται λεπτομερώς στον Νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (Ν 2121/1993). Πριν την εμφάνιση του Διαδικτύου, η δημιουργία αντιγράφων σελίδων ενός βιβλίου για προσωπική χρήση θεωρούνταν στις περισσότερες χώρες νόμιμη. Όμως, μέσα στο ψηφιακό περιβάλλον τίθεται εκ νέου το θέμα νομιμότητας της δημιουργίας προσωπικών αρχείων και ανταλλαγής αυτών με φίλους ή με άλλους χρήστες του Διαδικτύου.

3

Είναι η ανταλλαγή αρχείων παράνομη;

Ο διαχωρισμός μεταξύ αρχείων για τα οποία κατέχετε τα πνευματικά δικαιώματα επειδή τα δημιουργήσατε εσείς και αρχείων τα δικαιώματα των οποίων ανήκουν σε άλλους είναι απαραίτητος, γιατί η νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας δίνει διαφορετικά δικαιώματα στους δημιουργούς και στους χρήστες αρχείων τρίτων.

Έτσι, η ανταλλαγή αρχείων δεν είναι παράνομη αν αφορά αποκλειστικά ανταλλαγή δικών σας αρχείων ή αρχείων που δεν υπόκεινται σε νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Μπορείτε να ανταλλάξετε φωτογραφίες από τις διακοπές σας με τους φίλους σας, αλλά το να ανεβάζετε και να κατεβάζετε μουσική και ταινίες χωρίς την έγγραφη άδεια από τον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων είναι παράνομο στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιστούμε την ιδιαίτερη προσοχή σας σε αυτό, καθώς τα περισσότερα αρχεία που διακινούνται αφορούν μουσική ή ταινίες.

4

Υπάρχει ενδεχόμενο φυλάκισης λόγω παράνομης ανταλλαγής αρχείων;

Όταν η παράνομη ανταλλαγή αρχείων αφορά μια μεμονωμένη περίπτωση, όπου για παράδειγμα ο δράστης ανταλλάσει μια χολλυγουντιανή ταινία ή μια μουσική επιτυχία με τους φίλους του, η πιο πιθανή ποινή θα είναι χρηματική, ανάλογα με το υπολογιζόμενο κόστος της παράβασης που θα αποφασίσουν τα δικαστήρια. Η εκτεταμένη όμως, παράνομη ανταλλαγή αρχείων μπορεί να οδηγήσει σε ποινικές διώξεις και σε φυλάκιση, ανάλογα με τον όγκο των αρχείων που διακινήθηκαν, το κίνητρο για κέρδος κ.α.

Οι νόμοι περί πνευματικής ιδιοκτησίας διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Αντίστοιχα διαφέρουν και οι συνέπειες των παραβάσεων. Ακόμη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου τα πνευματικά δικαιώματα και η επιβολή τους είναι εναρμονισμένα ως ένα βαθμό, οι παραβάσεις δεν αντιμετωπίζονται απαραίτητα με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις χώρες-μέλη.

5

Τι μπορώ να προτείνω ως εναλλακτική λύση στα παιδιά μου;

Συμβουλευστε τα παιδιά σας να χρησιμοποιούν κάποια από τις πολλές νόμιμες υπηρεσίες που διαθέτουν μουσική και ταινίες προς κατέβασμα έναντι αντιτίμου. Σε καμία περίπτωση πάντως δεν θα πρέπει τα παιδιά να ανταλλάσσουν τα αρχεία αυτά με άλλους εκτός αν το επιτρέπει ρητά ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων.

6

Η ανταλλαγή αρχείων ταυτίζεται με τα δίκτυα peer-to-peer;

Ένα δίκτυο peer-to-peer (P2P) είναι μια τεχνολογία που επιτρέπει σε όσους είναι συνδεδεμένοι σε αυτό να ανταλλάσσουν αρχεία. Είναι ένας από τους πολλούς τρόπους με τους οποίους γίνεται ανταλλαγή αρχείων στο Διαδίκτυο. Όμως, χάρη στην ανωνυμία που προσφέρουν, αυτά τα δίκτυα έχουν συχνά συσχετισθεί με την παράνομη ανταλλαγή αρχείων.

Οι υπηρεσίες και η τεχνολογία peer-to-peer χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο από τη βιομηχανία του θεάματος για την παροχή νόμιμων υπηρεσιών περιεχομένου μέσω του Διαδικτύου.

7

Που μπορώ να μάθω περισσότερα για την ανταλλαγή αρχείων και για τα πνευματικά δικαιώματα;

Πολλοί οργανισμοί παρέχουν εκτενή πληροφόρηση για τα πνευματικά δικαιώματα και την ανταλλαγή αρχείων. Σας παραθέτουμε μια ενδεικτική λίστα με οργανισμούς και ιστοσελίδες που παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες:

- Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας ΑΕΠΙ - <http://www.aepi.gr>
- Ένωση Ελλήνων Παραγωγών Ηχογραφήματων IFPI: - <http://www.ifpi.gr>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή: - http://europa.eu.int/comm/internal_market/
- World Intellectual Property Organisation WIPO: - <http://www.wipo.int/enforcement/en/>
- Motion Picture Association of America MPAA: - http://www.mpa.org/piracy_AndLaw.asp